

GÖLPAZARI

ARALIK 2012

İçindekiler

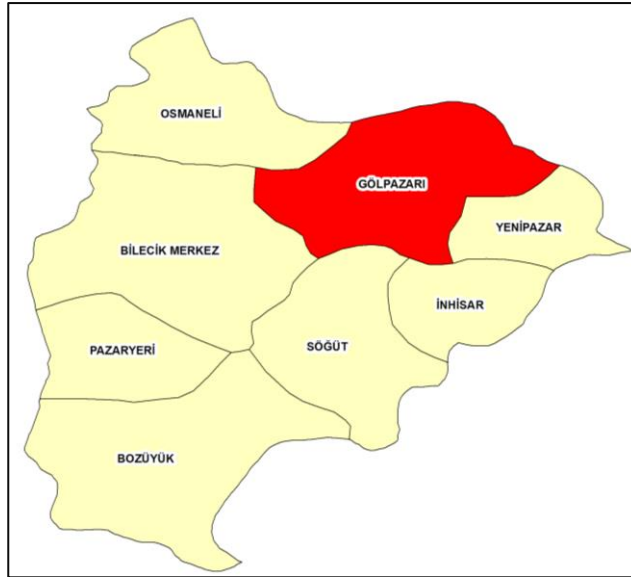
1. Genel Görünüm	2
1.1. Coğrafya ve İklim.....	2
1.2. İdari Yapı.....	3
1.3. Tarih	3
1.4. Nüfus	4
1.5. Sosyal Yapı.....	5
1.5.1. Eğitim	5
1.5.2. Sağlık.....	6
2. Ekonomik Görünüm	6
2.1. Genel	6
2.2. Tarım ve Hayvancılık	7
2.3. Sanayi	8
2.4. Çevre ve Altyapı.....	9
2.5. Turizm	9
3. İlçe Görüşleri.....	9
3.1. İlçedeki Potansiyellerle İlgili İlçenin Görüşleri.....	9
3.2. İlçeye Özgü İhtiyaçlar ve Sorunlar.....	10
3.3. İlçede Yürütülmekte Olan ya da Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler.....	10
3.4. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri.....	10
4. Kaynakça	11

1. Genel Görünüm

1.1. Coğrafya ve İklim

İlçe Marmara Bölgesi ile Karadeniz Bölgesi sınırları arasındadır; Marmara Bölgesi'nin Güney Marmara ile Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölümü'nün kesişme sahasını oluşturmaktadır. Coğrafi sınırları Batı Karadeniz Bölümü'nün içerisinde kalmaktadır. Bilecik ilinin kuzey doğusunda yer alan Gölpazarı ilçesi, il merkezine 44 km uzaklıktadır. Bilecik-Sakarya D-650 nolu devlet karayolunun 28 km kadar doğusundadır. İlçenin Bilecik ili ile bağlantısı da bu karayolu ile sağlanmaktadır. Bilecik'in Vezirhan beldesinden doğu yönünde ayrılıp Gölpazarı ilçe merkezinden geçip, Adapazarı'nın Taraklı ilçesine ulaşan D-160 nolu devlet karayolu Bilecik ilini Bolu iline bağlayan önemli bir yol güzergâhıdır.

İlçe ortalama 600 metre rakıma sahiptir. Yıl içerisinde ortalama olarak 450-500 mm yağış düşmekte olup, yağış rejimi itibariyle değişkenlik göstermektedir. İlçede Marmara, Batı Karadeniz ve Ege Bölgelerinin değişken iklimi etkili olmaktadır. Ayrıca Gölpazarı ilçesinin Sakarya Irmağı kıyı şeridinde mikro-klima iklim özellikleri görülmektedir. İlçenin en yüksek yerleri; Kurşunlu Kayası, Meryem Dağı ve Hasan Dağıdır. İlçemizin denizden yüksekliği 470 metre olup Ova Çayı ve Sürüm Çayı önemli akarsularıdır. Gölpazarı ve Karaağaç Ovaları verimli ve ekime elverişlidir.

Yüzölçümü (km²)

	Bilecik	Gölpazarı	İlçenin İl Yüzölçümü İçindeki Oranı (%)
Alan (göl dahil)	4306,77	591,79	13,72
Alan (göl hariç)	4301,85	591,79	13,74

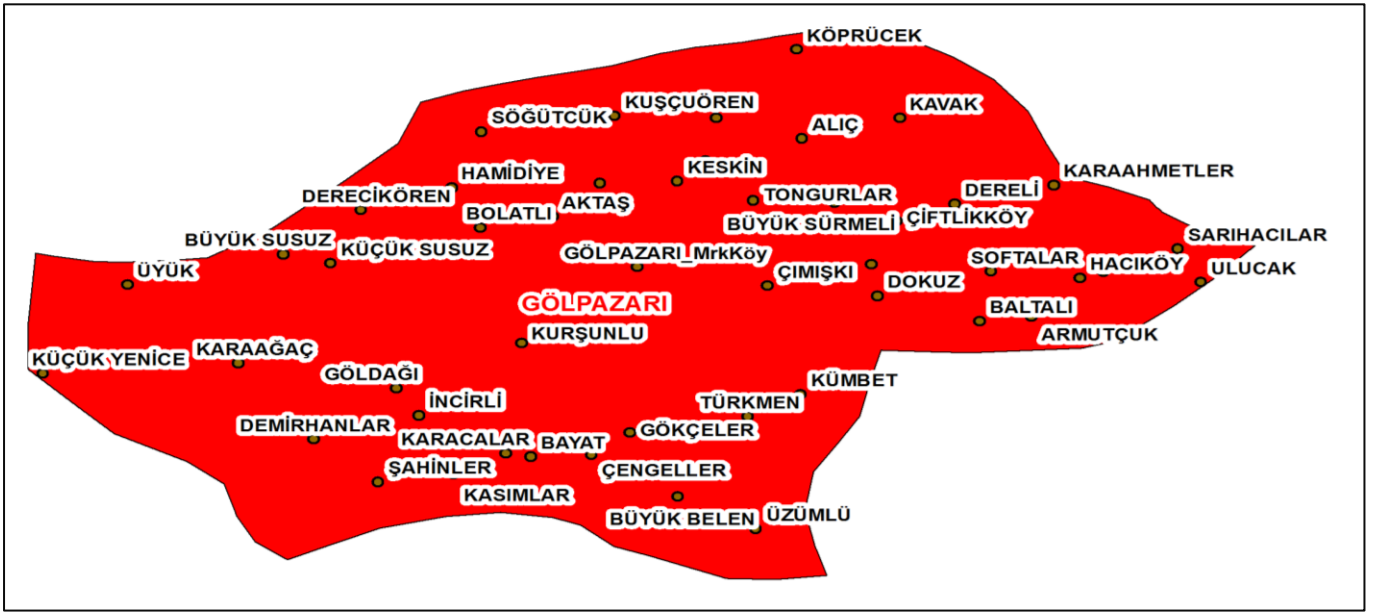
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

1.2. İdari Yapı

Gölpazarı ilçe belediyesi 1926 yılından beri faaliyet göstermektedir. İlçeye bağlı bir belde bulunmayıp ilçenin 48 köyü ve 5 mahallesi bulunmaktadır. .

Belediye Adı	Mahalle Adı
Gölpazarı	Orta Mahalle
	İstiklal Mahallesi
	İsmet paşa Mahallesi
	Reşadiye Mahallesi
	Çay Mahallesi

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

1.3. Tarih

Gölpazarı ilçesi göç yolları üzerinde bulunduğu için çok eski zamanlardan itibaren milletlerin uğrak yeri haline gelmiş olup çok çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır. Hitit, Frig, Lidya, Pers, Roma, Doğu Roma ve son olarak Osmanlı Beyliğinin eline geçerek Türk hâkimiyeti altına girmiştir. Ne yazık ki Gölpazarı'nı da içine alan ve günümüzde de tam olarak yazıları çözemediği için Frig uygarlığının buradaki bıraktığı eserler hakkında pek az şey bilinmektedir. Osman Bey yönünü batıya çevirmiş ve Göl-Flanoz(Gölpazarı)'u fethetmiştir. Köse Miha'l'in torunu Gazi Miha'l Bey'in Gölpazarı'nın kurucularından olduğu tarihçilerin ittifak ettikleri konulardan biridir. Gazi Miha'l Bey I. Mehmet ve II. Murat dönemlerinde Rumeli'deki askeri faaliyetlerde başarılı olmuş, özellikle Bulgaristan'ın fethinde büyük yararlılıklar göstermiştir. Türbesi Gazi Miha'l Bey Camii haziresindedir.

İlçe Osmanlılar zamanında Resulşel, Dönen, Akçaoba, Akçaova gibi isimler almıştır. İlçenin Osmanlılara katılmasından sonra güney yönünde bulunan gölün kenarında büyük bir kır pazarı kurulmuş ve bu yüzden ilçe Gölpazarı adını almıştır. İlçede Köse Miha'l'in torunu Miha'l Gazi tarafından (1416-1419 yıllarında) Taşhan, Miha'lгази Camii, Hamam ve

Zincirlikuyu yaptırılmıştır. Küçük Yenice köyü' nün batısında Sakarya nehri kıyısında ayak kalıntıları olan bir taş köprü bulunduğu ve İstanbul-Bağdat yolunun buradan geçtiği söylenmektedir. Osmanlılar döneminde çeşitli Türk Eserleriyle süslenmiş olan Gölpazarı, Bursa (Hüdavendigar) sancağı sınırları içinde Bilecik (Ertuğrul) kazasına bağlı bir bucak iken, 1926 yılında Bilecik iline bağlı bir ilçe olmuştur.

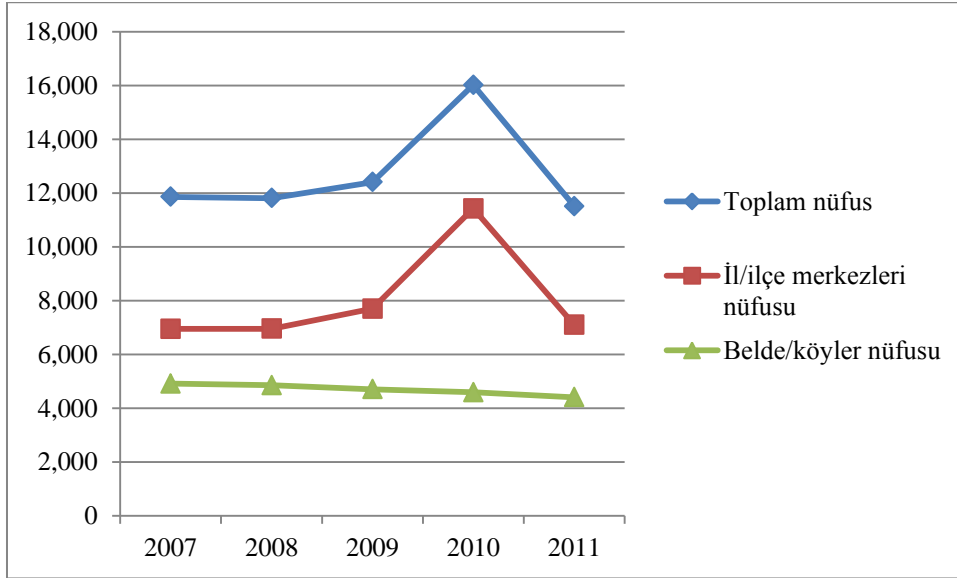
1.4. Nüfus

Gölpazarı'nda 2011 yılı sonu itibariyle 11.504 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %46,52'sini kadın nüfus oluşturmaktadır.

Tablo 1- Gölpazarı Nüfusu 2007-2011

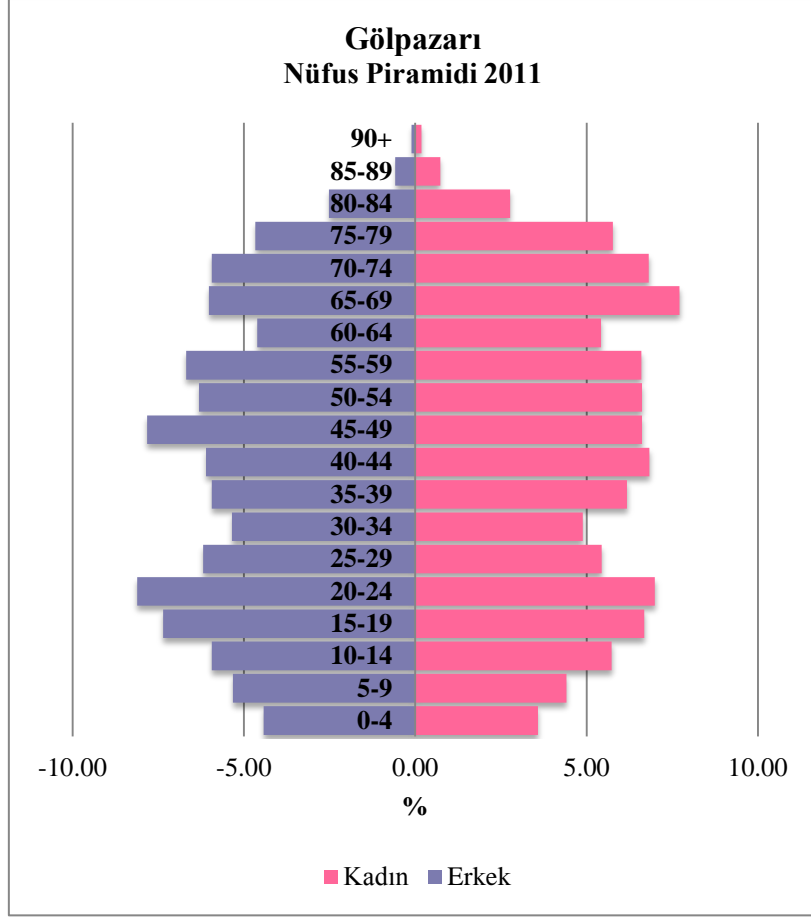
	Toplam nüfus	İl/ilçe merkezleri nüfusu	Belde/köyler nüfusu
2007	11.860	6948	4912
2008	11.809	6955	4854
2009	12.403	7697	4706
2010	16.016	11.424	4592
2011	11.504	7098	4406

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

Grafik 1- Gölpazarı Nüfus 2007-2011

Yıllar itibariyle incelendiğinde, ilçe merkezindeki nüfusta 2009-2011 arasında dengesiz bir artış ve azalış görülmektedir. veriler daha ayrıntılı olarak incelendiğinde bu dalgalanmanın sadece erkek nüfusta gözlemlendiği görülmektedir. 2011 yılında TÜİK'ten yapılan açıklamaya göre bu tarz olağan dışı dalgalanmalar kurumsal nüfus kayıtlarından (okul, askeri kışla, hapisane gibi) kaynaklanmaktadır. Belde ve köylerdeki nüfusta ise 2007-2011 yılları arasında sürekli bir düşüş gözlenmektedir..

Grafik 2- Gölpazarı Nüfus Piramidi 2011

1.5. Sosyal Yapı

1.5.1. Eğitim

İlçede okuryazarlık oranlarına bakıldığında hem genel okur yazarlık oranının ve hem de kadın okuryazarlığı oranının il ortalamasından daha düşük olduğu görülüyor.

Okuryazarlık Oranları 2011

	(%)
Okuryazarlık Oranı	92,93
Kadın Okuryazarlık Oranı	92,35
Erkek Okuryazarlık Oranı	88,66

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS

İlçedeki örgün eğitim kurumları incelendiğinde derslik sayılarında herhangi bir sıkıntı olmadığı ve meslekî ve teknik eğitimin geliştiği görülmektedir.

Diğer Eğitim Göstergeleri 2011

Okul/Kurum Sayısı	6
-------------------	---

Derslik Sayısı	68
Öğrenci Sayısı	1309
Öğretmen Sayısı	65

Kaynak: Bilecik İl Milli Eğitim Müdürlüğü

İlköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	23,45
Ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	14,78
Mesleki ve teknik eğitimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	17,05

Kaynak: Bilecik İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Gölpazarı'nda Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi'ne bağlı Gölpazarı Meslek Yüksekokulu bulunmaktadır. Yüksekokul'da toplam 10 akademik personelle eğitim-öğretim devam etmektedir. Yüksekokuldaki programlar şunlardır:

- Büro Yönetimi ve Sekreterlik Programı
- Muhasebe Programı
- Pazarlama Programı

1.5.2. Sağlık

Gölpazarı'nda hastane hizmetlerini sunmak üzere on yataklı Gölpazarı Devlet Hastanesi bulunmaktadır.

Sağlık Hizmetleri Göstergeleri 2011

	2011
Hastane Yatak Sayısı	10
Uzman hekim sayısı	2
Pratisyen hekim sayısı	7
Diş hekimi sayısı	-
Hemşire sayısı	7
Ebe sayısı	11

Kaynak : Sağlık Bakanlığı

2. Ekonomik Görünüm

2.1. Genel

Gölpazarı, DPT tarafından 2004 yılında yapılan araştırmaya göre 872 ilçe arasında gelişmişlik sırası bakımından 413 üncü sırada, il bazındaki sıralamaya göre ise 5. sırada yer almaktadır. Gölpazarı ilçesi, Bilecik il sınırları içinde olmakla beraber alışveriş, eğitim sağlık gibi amaçlarla İstanbul, Eskişehir ve Bursa illeriyle de irtibat halindedir. İlçeden İstanbul'a doğrudan ulaşım araçları mevcuttur.

İlçe ekonomisinin ağırlığı tarım ve hayvancılığa bağlıdır. Ekilen kültür arazisinin yaklaşık olarak % 37,5'ini hububat ürünleri oluşturmaktadır. En önemli tarımsal ürünler hububat olarak tahıllar, baklagiller ve şeker pancarıdır. Bunun yanı sıra ilçe, kaliteli kiraz üretimi ve ihracatıyla da dikkat çekmektedir. İlçedeki sanayi kuruluşları genellikle tarıma dayalı sanayi kuruluşlarıdır. İlçe yeraltı kaynakları bakımından da çok zengindir. İlçede halen aktif olan 100'ü aşkın ruhsatlı maden ocağı mevcuttur. İlçede mermer ocak ve fabrikaları da bulunmaktadır.

2.2. Tarım ve Hayvancılık

Gölpazarı'nda toprak yapısı kumlu çakıllı toprak yapısı özelliğini göstermektedir. Kireç oranı genelde yüksektir. Arazi yapısı genelde eğimli ve engebeli olmakla beraber Gölpazarı, Kurşunlu, Aktaş, Karaağaç, Üyük, Küçükyenice ovaları bulunmakta olup sulaması Sakarya nehrinden sağlanmaktadır. İlçede mera alanları yok denecek kadar az olup, kayda değer bir mera arazisi yoktur. Buna bağlı olarak hayvancılık ahır içi besleme şeklinde yapılmaktadır. Planlamaya konu alanda mera arazisi de bulunmamaktadır. İlçede makineli tarım gelişmektedir. Tahıllarda ekim, yabancı ot mücadelesi, hasat işlemlerinin % 65'i makine ile yapılmaktadır.

Meyve ve sebze yetiştiriciliğinde hastalık ve zararlılar ile mücadelede makine kullanımı artmaktadır. İlçede sulama imkânlarının artışıyla birlikte sebze ve meyve üretimlerinde de ciddi artışlar sağlanmıştır. Sebze olarak özellikle salçalık ve sofralık olmak üzere domates üretiminin öne çıktığı görülmektedir.

Sebze ve Meyve Üretimi

Sebzeler 2011

Ürün adı	Üretim (ton)
Domates	16.445
Kavun	3000
Karpuz	3000
Fasulye	2050
Biber	1330

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Sebze üretimine, örtüaltı üretimi de dahildir (açıkta sebze+örtüaltı)

Meyve üretiminde ise özellikle kiraz, vişne ve üzüm öne çıkmaktadır. Vişne üretimi tarımsal sanayiye yönelik olarak yapılırken kiraz ise daha çok iç pazara ve ihracata gitmektedir.

Meyveler 2011

Ürün adı	Üretim(ton)
Vişne	1386
Kiraz	1333
Üzüm	1221
Şeftali	635
Elma	377

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

İlçede süt sığırcılığı ve besi sığırcılığı faaliyetleri ve buna bağlı olarak tarımsal işletmeler de bulunmaktadır.

Büyükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Toplam (baş)	Yetişkin (baş)	Genç-Yavru (baş)	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	4 494	3 224	1 270	1 556	5777,80
Sığır(Melez)	2 892	1 976	916	899	2198,47
Sığır(Yerli)	842	587	255	239	317,76

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Küçükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Toplam (baş)	Yetişkin (baş)	Genç-Yavru (baş)	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Koyun (Yerli)	2 483	1 163	1 320	630	53
Keçi(Kıl)	2 600	1 155	1 445	757	75
Koyun(Merinos)	2 330	955	1 375	437	22

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Ayrıca ilçede 73.045 adet kümes hayvanı ve 920.000 adet de yumurta üretimi bulunmaktadır.

Arıcılık 2011

Arıcılık köy sayısı	Yeni kovan sayısı	Eski kovan sayısı	Toplam kovan	Bal üretimi (ton)	Balmumu üretimi (ton)
35	1 100	211	1 311	25,5	0,75

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

2.3. Sanayi

İlçede herhangi bir organize sanayi bölgesi bulunmamaktadır. İlçede Şen Piliç'in bir üretim tesisi bulunmaktadır. Firma sözleşmeli çiftçilik yöntemiyle damızlık piliç yetiştiriciliği yapmaktadır. Bunun dışında ilçede ağırlıklı olarak süt işleme tesisleri, yağ ve un fabrikaları bulunmaktadır. Ayrıca ilçe de mermer fabrikaları da bulunmaktadır.

2.4. Çevre ve Altyapı

Gölpazarı ilçesinde yerleşim yerinden kaynaklı evsel atık suları ile sanayi kaynaklı atık suların arıtılmamasına ve Karasu çayına yapılan doğrudan deşarja bağlı kirlilik problemi yaşanmaktadır. İlçedeki mermer işletmelerinin sanayi kaynaklı atık suların ortaya çıkmasındaki rolü büyüktür. İlçe nüfusunun % 90'ı kanalizasyon şebekesine bağlı olup, atık su arıtma tesisi bulunmamaktadır. İlçede ihtiyacı karşılayan bir içme ve kullanma suyu şebeke sistemi vardır. İlçede atıklar diğer ilçelerde olduğu gibi vahşi olarak depolanmakta ve düzenli depolama tesisi bulunmamaktadır. Gölpazarı ilçesinde genel olarak kızılçam, sarıçam ve köknar ağaçları bulunmakta olup, ilçe orman yangınları sebebiyle en çok tahribat yaşayan ikinci ilçedir. İlçede sürdürülen madencilik faaliyetleri de ormanlık alanların tahrip olmasında etkili olan faktörler arasındadır. Gölpazarı, D 650 – 03 karayolu üzerinde bulunmakta ve bu yol sadece Taraklı ve Yenipazar istikametine devam etmektedir. İstanbul – Antalya arasındaki karayolu ulaşımını sağlayan ve Bilecik'ten geçen D-650 karayoluna Gölpazarı 28 km mesafededir. Ancak bu yola ulaşımı sağlayan yol üzerinde Dikenliboğaz mevkiinde sıkıntı bulunmaktadır. İstanbul – Ankara arasındaki demiryolu hattı da Gölpazarı'na 28 km mesafede bulunan Vezirhan'dan geçmektedir. .

2.5. Turizm

Gölpazarı antik çağlardan ve Osmanlı'dan bu yana yerleşim merkezi olan bir ilçe olarak bazı tarihi kalıntı ve eserlere sahiptir. Restorasyonu yapılmış olan ve önemli tarihi ve kültürel değerler oluşturan Mihal Gazi Cami, Taşhan(Mihal Bey Hanı) ve Hamam kültür ve turizm açısından en önemli yapılardır. Ayrıca Frig Kralı Gordios'a ait olduğu düşünülen Gordios Kaya Mezarı da bu ilçede bulunmaktadır. Ayrıca ilçede her yıl Temmuz aylarında kiraz festivali düzenlenmektedir. İlçenin Üzümlü, Kurşunlu gibi otantik köyleri bulunmaktadır. Gölpazarı, Geyve ve Taraklı'dan Nallıhan ve Beypazarı'na uzanan Orta Sakarya Vadisi içerisinde bir turizm destinasyonu olabileme potansiyeline sahiptir.

3. İlçe Görüşleri

3.1. İlçedeki Potansiyellerle İlgili İlçenin Görüşleri

- İlçenin sahip olduğu ancak restore edilmemiş tarihi yapılar restore edilebilir. İlçe bir sanayi ilçesi olmaktan ziyade tarım, hayvancılık ve turizm alanında gelişen farklı bir merkez olabilir.
- Çiftçilik için gerekli toprak potansiyeli var. Araziler verimli.
- Kültür turizmi ve kırsal turizm alanında ilçeye ilgi var.
- Hayvancılık alanında daha büyük ölçekli ve profesyonel işletmeler oluşturulabilir.
- Sakarya Havzası'nda bir ilçe olarak doğa turizmi potansiyeli var.
- Gordios Kaya Mezarı turizme kazandırılabilir.
- Kurşunlu, Üzümlü ve Yenice turizm potansiyeline sahip yerlerdir.

3.2. İlçeye Özgü İhtiyaçlar ve Sorunlar

- Çalışan sayısı azdır. Çiftçiler yeterince bilinçli değiller. Profesyonel yönlendirme gereklidir.
- Gençler ilçede kalmıyorlar. Genç göçü çok fazladır.
- İlçeyi illere bağlayan yollar uzun süredir yapılmadı. (Dikenli boğaz). Köy yolları da yetersizdir.
- Tarım haritaları çıkarılmalı ve devlet örnek ve model üreticilik yapmalıdır.
- Ürün deseni çıkarılmalı ve devlet buna göre destekleme yapmalıdır.
- Turizm alanında daha fazla tanıtıma ihtiyaç vardır.
- İlçede entegre hayvancılık tesisleri oluşturulmalıdır.
- Soğuk hava depoları ve paketleme tesisleri gibi tarıma dayalı sanayi desteklenebilir.
- İlçede istihdam yaratan yatırımlar olmalıdır.
- Konaklama imkânları geliştirilmelidir.
- İlçenin gelişmesi için daha vizyoner insanların olması gereklidir.
- Tarımda bilinçsiz ilaç kullanımı ve kalite ve kalibrasyon eksikliği ihracatı baltalıyor. Bu konuda çalışmalar yapılmalıdır.
- Kurşunlu Ovası'nda drenaj sorunu var.
- Altyapı, çevre ve ulaşım sorunları çözülmelidir.
- Sosyal aktiviteler için mekânlar yok. Bu ilçedeki öğrenciler için de büyük bir eksiklik.
- Kanalizasyon yetersiz ve içme suyu tesisleri yenilenmelidir.

3.3. İlçede Yürütülmekte Olan ya da Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler

İlçede yapılması hedeflenen projeler şunlardır:

- Akçay baraj gölünün yapımına başlandı. Tarımsal sulama alanında önemli bir katkı sağlayacak.
- Orta ölçekli hayvancılık işletmelerinin oluşturulması hedefleniyor.
- Turizm alanında Üzümlü Köyü'nde kırsal turizm ve kamping alanı yapılabilir.

3.4. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri

İlçe:

İlçe ve bölge için kaymakamlık tarafından sırasıyla yönetim ve sosyal sermaye, sosyal politikalar, kırsal kalkınma, makro-ekonomik politikalar ve istikrar, çevre politikaları ve yeşil büyüme hedef olarak görülmektedir. Tarım paydaşları tarafından ilçe ve bölge için sırasıyla tarım, ulaşım ve lojistik, beşeri kaynaklar, üniversiteler ve meslekî eğitim, turizm ve kırsal kalkınma en önemli öncelikler olarak ifade edilmişlerdir.

Türkiye:

Ülke için de sırasıyla kaymakamlık tarafından sırasıyla yönetim ve sosyal sermaye, sosyal politikalar, kırsal kalkınma, makro-ekonomik politikalar ve istikrar, çevre politikaları ve yeşil büyüme hedef olarak görülmektedir. Tarım paydaşları tarafından ülke için sırasıyla tarım, ulaşım ve lojistik, beşeri kaynaklar, üniversiteler ve meslekî eğitim, turizm ve kırsal kalkınma en önemli öncelikler olarak ifade edilmişlerdir.

4. Kaynakça

1. (TÜİK) Türkiye İstatistik Kurumu
2. Gölpazarı Kaymakamlığı: www.golpazari.gov.tr
3. Gölpazarı Belediyesi: www.golpazari.bel.tr
4. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Gölpazarı Meslek Yüksek Okulu
<http://golpazari.bilecik.edu.tr/>